

УДК 330.322(477.53-21Кременчук)

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МІСТА КРЕМЕНЧУКА

*Почтовюк А.Б., доц., Солодка А.О. магістрант**Кременчуцький державний політехнічний університет ім. М.В. Остроградського**39600, Полтавська обл., м.Кременчук, вул.Першотравнева, 20**E-mail: nich@polytech.poltava.ua*

В данной научной статье показано, что необходимость исследования существующих методик и разработка новейших методологических подходов к оценке эффективности инвестиционных проектов в условиях специального режима инвестиционной деятельности приведет к большей активизации поступления внешних иностранных инвестиций как к городу Кременчуга так и к стране в целом.

Ключевые слова: Кременчуг, инвестиционная политика, иностранные инвестиции, портфельные инвестиции, капитальные инвестиции.

It is shown in this scientific article, that the necessity of research of existent methods and development of the newest methodological approaches to estimation of efficiency of investment projects in the conditions of the dedicated mode of investment activity will result in greater activation of receipt of external foreign investments as to the city of Kremenchug so to the country on the whole.

Keywords: Kremenchug, investment policy, foreign investments, portfolio investments, capital investments.

Вступ. Проблеми інвестицій в економіку завжди займали одне з провідних місць в економічній науці - саме це обумовлює актуальність теми, обраної для розгляду. Інвестування є базовим процесом розширеного відтворення, та вирішення сучасних проблем вітчизняної економіки суттєво впливає на соціально-політичне положення країни. Активізація інвестиційної діяльності, збільшення обсягів інвестування та їх ефективне використання є головною передумовою економічного зростання України, одним з вирішальних факторів успішного реформування її народного господарства.

Аналіз попередніх досліджень. Проблеми щодо перспектив залучення прямих іноземних інвестицій у вітчизняну економіку, розвиток інвестиційного клімату України та особливості іноземного інвестування в Україні знайшли відображення у працях таких українських дослідників, як О.О. Мельник, В.М. Геєць, Л.П. Довгань, Б.В. Гунський, Л.А. Омелянович, Т.В. Філіпенко, О.В. Гладкова та ін. Вагомий внесок у розвиток сучасних методик оцінки ефективності інвестиційних проектів зробили зарубіжні вчені: В. Беренс, В. Бочаров, Г. Бірман, П. Віленський.

Мета роботи. Метою даної роботи є аналіз шляхів виведення м. Кременчука зі скрутного становища інвестиційної політики в Україні через створення науково обґрунтованої державної інвестиційної політики держави.

Матеріал і результати дослідження. У світовій практиці під категорією "інвестиція" розуміють "використання майна для отримання грошей". Дане визначення носить економічний характер і включає в себе надзвичайно широке коло відносин.

Правового значення категорія "інвестиція", а точніше "інвестування" набуває тоді, коли законо-

давець, вимушений врегулювати певні відносини, визначаючи цю категорію, переслідує чисто прагматичну мету - належним чином встановити коло правовідносин, що підлягають регулюванню відповідними правовими актами.

З прикладної точки зору інвестиції - це видатки на створення, розширення, реконструкцію і технічне переобладнання основного капіталу, а також пов'язані з цим зміни оборотного капіталу, оскільки зміни в товарно-матеріальних запасах здебільшого залежать від руху видатків на основний капітал. Тобто інвестиції являють собою сукупність видатків, що реалізуються в формі довгострокових вкладень капіталу в різні галузі економіки. Метою інвестицій є отримання підприємницького прибутку, відсотка [1].

В Україні дотепер не створено обґрунтованої системи державної підтримки інвестиційної діяльності підприємств. В інвестиційній діяльності країни утворилося замкнене коло, коли недоінвестування народного господарства посилює спад виробництва та спричиняє зниження інвестиційних можливостей суб'єктів господарювання та держави. Інвестиції в економіку становлять основу розвитку і міста, і регіону, і країни в цілому. Обсяги вкладених інвестицій визначають темпи розвитку та безпосередньо впливають на підвищення рівня добробуту населення як основного завдання міської і регіональної влади [1].

Сьогодні важливим напрямком впливу приватизаційних процесів на інвестування є більша можливість залучення прямих іноземних інвестицій. Переважна більшість іноземних інвесторів звикла працювати в цивілізованому ринковому середовищі і під час вибору об'єкта інвестування віддає перевагу приватизованому сектору економіки.

В Україні надзвичайно повільно надходять прямі іноземні інвестиції, їх сучасний обсяг не відповідає ні потребам вітчизняної економіки, ні потенціалу іноземних інвесторів. Звичайно, економіка України може виходити з кризового стану і структурно перебудовуватись за рахунок власних резервів, але, за оцінкою деяких спеціалістів, термін такого виходу може становити близько двадцяти років. Було б безпідставно не враховувати багатий світовий досвід і не використовувати прямі іноземні інвестиції для підтримки життєво важливих господарських структур [2].

За надійністю інвестування згідно різних оцінок Україна займає 143 місце серед 170 країн світу. Тому постає питання про створення сприятливого інвестиційного клімату для вітчизняних та іноземних інвесторів [3].

Однією з важливих проблем, вирішення якої вкрай необхідне для формування та нарощення виробничого потенціалу, забезпечення збалансованого розвитку як країни в цілому, так і міста Кременчука, є вдосконалення механізму фінансового забезпечення. У зв'язку з цим особливої уваги набувають питання, пов'язані з фінансовою самостійністю міста, оскільки значно загострюються диспропорції між потребами в ресурсах і можливостями забезпечення зростання їх виробничого потенціалу.

Інвестиційну політику Кременчуцької міської влади не можна розглядати відокремлено від основних засад загальнодержавної політики в цій сфері, проголошених у таких документах як «Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки», укази Президента України від 22 лютого 2001 р. № 108 «Про додаткові заходи щодо збільшення надходжень інвестицій в економіку України» і від 12 липня 2001 р. № 512 «Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні», а також Програма розвитку інвестиційної діяльності на 2002-2010 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 р. № 1801 та Концепція програми збільшення обсягів залучення інвестицій для економічного розвитку м. Кременчука, затверджена головою облдержадміністрації 6 липня 2001 р. [4].

На думку автора, Кременчуцька влада повинна враховувати зазначені документи у своїй діяльності, а тому міську політику у сфері інвестицій слід розглядати як гармонійну та невід'ємну складову загальнодержавної стратегії залучення інвестиційного капіталу.

Досягнення цієї мети потребує нарощування інвестиційних ресурсів, які відіграють важливе значення у формуванні та зростанні виробничого потенціалу. Високий фінансовий потенціал підприємств, організацій міста сприятиме зростанню прибуткової частини його бюджетних ресурсів. Підвищення фінансової самостійності підприємств, яке визначає фінансову самодостатність регіону, можливе на основі зниження податкового

навантаження суб'єктів господарювання, запровадження прискореної амортизації активної частини основних фондів. Якщо кошти місцевих бюджетів є недостатніми, щоб надавати фінансову допомогу розвитку виробничого потенціалу регіону, держава та місцева влада повинні сприяти і заохочувати суб'єктів господарювання до нагромадження, а не на споживання власного фінансового потенціалу.

Формування фінансових ресурсів м. Кременчука за допомогою коштів, одержаних від приватизації майна, має також важливе значення. Однак у результаті невідпрацьованого механізму здійснення приватизаційних процесів в Україні, вони не значні. Крім того, внаслідок ваучерної приватизації, більша частина виробничих фондів зосередилася у невеликій групі підприємців, які не мають достатнього досвіду щодо відновлення ефективного виробництва. Недоліком у формуванні фінансових ресурсів міста за допомогою здійснення приватизаційних процесів було проходження ваучерної приватизації, в результаті чого реальні фінансові ресурси не вносились у розвиток підприємства. Якщо і здійснювалася приватизація за рахунок фінансових коштів, то з початку приватизації поза податковою системою опинився рух приватного капіталу. Це призвело до того, що суспільство втратило значну частину фінансових ресурсів у вигляді податків з приватного капіталу.

Головною метою інвестиційної політики Кременчуцької міської влади, на нашу думку, повинна бути активізація індивідуальної діяльності на території міста, зміцнення інвестиційного потенціалу та збільшення обсягів інвестицій в реальний сектор економіки міста шляхом підвищення ефективності їх використання для досягнення стабільного соціально-економічного розвитку м. Кременчука.

Також можна розглянути створення ефективно діючої в нових умовах системи мобілізації інвестиційних ресурсів для сталого розвитку економіки міста. Для реалізації інвестиційної стратегії Кременчуцької міської владі необхідно діяти спільно з центральними органами державної влади, щоб створити економічні механізми стимулювання процесів нагромадження й ефективного використання інвестиційних ресурсів. Органи місцевої влади мають реально допомагати серйозному інвесторові швидше пройти дозвільні процедури і формальності, стаючи його партнером, зацікавленим у тому, щоб інвестиційний проект реалізовувався якомога швидше. Особливо це має значення на початковій стадії реалізації інвестиційного проекту, коли інвестор переходить до практичної діяльності. Як правило тоді виникає низка проблем адміністративного і регулятивного характеру (реєстрація, відведення земельної ділянки, будівельні стандарти тощо) [5].

Вибудовуючи міжнародний "поверх" своєї господарської системи, органи місцевої влади міста Кременчука мають створювати певні економічні умови та законодавчу базу для залучення у різно-

манітних формах іноземних інвестицій та участі кременчуцьких підприємств у міжнародному бізнесі, застосовувати додаткові макроекономічні та адміністративно-правові стимули й механізми, які б відповідали довготривалим інтересам регіону та не суперечили пріоритетності розвитку, зміцнювати інвестиційний потенціал та збільшувати обсяги інвестицій в реальний сектор економіки міста шляхом підвищення ефективності їх використання для стимулювання процесів нагромадження інвестиційних ресурсів та досягнення стабільного соціально-економічного розвитку м. Кременчука.

Реалізація основних напрямів програми економічного та соціального розвитку міста повинна створити умови для процесу концентрації інвестиційних ресурсів підприємств і фінансового сектора, їх подальше спрямування на реалізацію довгострокових та капіталомістких проектів м. Кременчука.

Висновки. Кременчук – це нафта та продукти її переробки, пасажирські та вантажні вагони, відомі в усьому світі КраЗи та легкові автомобілі, що складаються в місті. Це єдине в Україні унікальне виробництво коліс та дорожньої техніки, реконструйовані підприємства харчової промисловості та розгалужена мережа підприємств торгівлі, побуту та ін. послуг. Це сучасне індустріальне місто України з розвиненою культурою, спортом і мистецтвом.

Оскільки стабільний розвиток міста залежить від забезпеченості економіки інвестиційними ресурсами, здійснення ефективної інвестиційної політики повинне не тільки і надалі розглядатися Кременчуцькою міською владою як одне з найважливіших завдань її поточної та перспективної діяльності, а і реально допомагати серйозному інвесторові швидше пройти дозвільні процедури і формальності, стаючи його партнером, зацікавленим у тому, щоб інвестиційний проект реалізовувався якомога швидше. Особливо це має значення на початковій стадії реалізації інвестиційного проекту, коли інвестор переходить до практичної діяльності.

Зовнішній капітал має сприяти суттєвому зростанню продуктивності праці та освоєнню нових технологій. Позитивний вплив іноземних інвестицій підтверджено багаторічною світовою практикою і безпосередньо пов'язано з Кременчуком, де працюють декілька промислових підприємств.

Враховуючи наведене, міська влада, на наш погляд, повинна спрямовувати свої зусилля на вирішення таких проблемних питань, як:

- страхування ризиків внутрішніх іноземних інвестицій;
- збільшення обсягів капіталовкладень за рахунок прибутку;
- збільшення ресурсів, що формуються на фондовому ринку;
- створення відповідальних інститутів з питань інтеграції промислового і банківського капіталу;
- створення потужної економічної та політичної підтримки спільним підприємствам;
- розробка механізму створення спільних підприємств на основі високих технологій;
- розширення мережі інноваційних фондів та страхових компаній;
- сприяння розвитку сегменту фондового ринку, пов'язаного з довгостроковими цінними паперами;
- створення цільових інноваційних структур різного типу (технополісів, технопарків, спеціальних економічних зон);
- надання економічних і правових пільг підприємствам у сфері інноваційного бізнесу тощо.

Практична реалізація вищевикладених заходів і засобів діяльності сприятиме підвищенню ефективності залучення іноземних інвестицій, що приведе до зростання соціально-економічного становища м. Кременчука.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ДАНІ

1. Долішній М.І. Проблеми податкової, фінансово-кредитної політики в Україні та механізми їх розв'язання // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Податкова та фінансово-кредитна політика держави і механізми її реалізації в регіонах України. – Вип. 24. – Львів, 2001. – 210 с.
2. Дудін Т. Розвиток інвестиційної політики у регіоні // Управління сучасним містом. – 2004. – №2/4-6. – С.187-188.
3. Дьяконова І.І. Теоретичні та економічні основи інвестиційної діяльності. - Суми: Слобожанщина, 1998.
4. Статистичний щорічник Полтавської області за 2003 рік, I частина. – Полтава: Головне управління статистики у Полтавській області.
5. Управління статистики. Соціально-економічне становище міста у 2004 році // Вісник Кременчука. – 2005. -№5. – С.7-8.

Стаття надійшла 12.04.2007 р.
Рекомендовано до друку к.е.н., доц.
Маслак О.І.